

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 206.

Coöperatieve *stoomzuivelfabriek »de Eendracht»*, te Garijp.

Op heden, den acht en twintigsten Januari achttienhonderd drie en negentig, zijn voor mij Sjouke de Jong, notaris ter standplaats Hardegarijp, in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen, verschenen,

de heeren:

1. Reinder Roels Wijmenga;
2. Linze Frederiks van der Laan;
3. Gerrit Jelkes Hoekstra;
4. Eelke Eites Boonstra;
5. Eite Rommerts Boonstra;
6. Thomas Melles Pepesma;
7. Jan Teijes Jacobi;
8. Jan Roels Wijmenga Roel-Binneszoon;
9. Rindert Sipkes Algra;
10. Wolter Douwes van der Wier;
11. Harmen Petrus Bosma;
12. Pieter Rinderts Algra;
13. Paulus Rijpkjes Paulusma;
14. Eite Eelkes Boonstra;
15. Dirk Dirks Koopmans;
16. Uitzen Douwes van der Wier;
17. Lieuwe Hattums Hoekstra;
18. Jan Jelles Tjepkema;
19. Taede Oebeles Smedes;
20. Roel Theunis Wijmenga;
21. Sjoerd Eelkes Hoogstins;
22. Auke Jeltjes Bakker;
23. Petrus Harmens Bosma;
24. Harmen Jannes Kielstra;
25. Jacob Roels Wijmenga;
26. Bouwe Berends Elverdink;
27. Hendrik Reinders van der Lei;
28. Sijmen Rijpkjes Paulusma;
29. Jan Jelles Mulder, en
30. Sijtze Pieters Talsma, benevens
31. mejuffrouw Akke Sjoerds Boonstra, weduwe van Jacob Petrus Bosma,

allen veehouders, wonende te Garijp.

Welke comparanten, allen aan mij notaris bekend, verklaarden bij deze akte op te richten eene vereeniging, onder den naam van *Coöperatieve stoomzuivelfabriek »de Eendracht»*, te Garijp, en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten.

Naam, doel, middelen, duur en grondbeginselen.

Artikel 1. Te Garijp, gemeente Tietjerksteradeel, is gevestigd eene vereeniging, genaamd *Coöperatieve stoomzuivelfabriek »de Eendracht»*, te Garijp.

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding door de exploitatie eener stoomzuivelfabriek en den verkoop van te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene stoomzuivelfabriek op door haar aan te koopen grond te Garijp en verbinden zich de leden om aan deze fabriek, behoudens die voor eigen gebruik en in dienst zijnde arbeiders benoodigd, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik, en van die, door den comparant Roel Theunis Wijmenga verhuurd.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter, kaas en afgeroomde melk en verdeelt de zuivere opbrengst van alle producten onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs na aftrek van drie vierde cent per liter melk tot dekking van alle uitgaven en tot vorming van de kas der vereeniging en het reservekapitaal.

Artikel 6. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen ter bereiding worden aangekocht.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van twintig jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel 8. Het domicilie der vereeniging, alsmede van die leden welke buiten de gemeente Tietjerksteradeel woonachtig zijn, is ten kantore der vereeniging te Garijp.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei achttienhonderd drie en negentig.

Geldmiddelen.

Artikel 10. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigde kapitaal ten bedrage van twintig duizend gulden of zooveel meer of minder als later zal blijken noodig of voldoende te zijn, zal worden geleend onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire aansprakelijkheid van de leden.

De leening zal in jaarlijksche bedragen van een duizend gulden worden afgelost, welke som telken jare uit de kas der vereeniging beschikbaar zal worden gesteld.

Artikel 11. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens éénhonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuën, een bedrag van éen duizend gulden heeft bereikt.

Daaruit zullen de teruggaven geschieden bedoeld bij artikel 20.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening, de belooning van het dienstbare personeel, het benoodigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de onkosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden, behoudens de uitzondering in artikel 10 bedoeld, bepaald naar de verhouding bij artikel 4 aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mochten worden aangenomen.

Artikel 15. Tot leden kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den inleg te betalen, welke naar de omstandigheden door de leden zal worden bepaald.

Artikel 16. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe vóór den eersten Mei een schriftelijk verzoek aan het bestuur. Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen, en in geval van toelating, daarvoor de voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel 17. Het lidmaatschap is persoonlijk.

Het lid dat de melk van twee boerderijen levert kan een dezer boerderijen aan een ander overdragen, zonder dat het nieuwe lid contributie aan de vereeniging behoeft te betalen.

Artikel 18. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen met goedkeuring van de leden den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk, binnen drie maanden na het overlijden hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel 19. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfenamen of rechtverkrijgenden te verbinden om, voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom, tenzij hunne toelating wordt geweigerd. In dit geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel 20. Die om geldige redenen, ter beoordeeling der leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt twee-derde van het bedrag dat door zijne melkleverantie van de bij artikel 10 bedoelde leening is afgelost, terug. In geen geval wordt deze uitkeering berekend over hooger bedrag dan de waarde zal zijn op het tijdstip dat de leening is afgelost, overeenkomstig het bepaalde bij het laatste lid van artikel 10.

Tot maatstaf dezer berekening wordt aangenomen, dat door ieder lid per liter melk een vierde cent is bijgedragen tot rentebetaling en schulddelging.

Daaruit zullen de teruggaven geschieden bedoeld bij artikel 20.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, worden overgegaan.

Artikel 12. Op de rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening, de belooning van het dienstbare personeel, het benoodigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de onkosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 13. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden, behoudens de uitzondering in artikel 10 bedoeld, bepaald naar de verhouding bij artikel 4 aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel 14. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mochten worden aangenomen.

Artikel 15. Tot leden kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den inleg te betalen, welke naar de omstandigheden door de leden zal worden bepaald.

Artikel 16. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe vóór den eersten Mei een schriftelijk verzoek aan het bestuur. Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen, en in geval van toelating, daarvoor de voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel 17. Het lidmaatschap is persoonlijk.

Het lid dat de melk van twee boerderijen levert kan een dezer boerderijen aan een ander overdragen, zonder dat het nieuwe lid contributie aan de vereeniging behoeft te betalen.

Artikel 18. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen met goedkeuring van de leden den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk, binnen drie maanden na het overlijden hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel 19. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden om, voor het geval deze met dezelfde melkerij zich bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom, tenzij hunne toelating wordt geweigerd. In dit geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel 20. Die om geldige redenen, ter beoordeeling der leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt twee-derde van het bedrag dat door zijne melkleverantie van de bij artikel 10 bedoelde leening is afgelost, terug. In geen geval wordt deze uitkeering berekend over hooger bedrag dan de waarde zal zijn op het tijdstip dat de leening is afgelost, overeenkomstig het bepaalde bij het laatste lid van artikel 10.

Tot maatstaf dezer berekening wordt aangenomen, dat door ieder lid per liter melk een vierde cent is bijgedragen tot rentebetaling en schulddelging.

Artikel 30. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden. Zij worden gekozen door de leden, kiezen uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester en regelen hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel 31. Zij hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren. De verkiezing geschiedt in de eerste algemeene vergadering van elk dienstjaar. Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks een hunner af.

Zij zijn herkiesbaar. Wie voor eene buitengewone vacature tusschen-tijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel 32. Op gelijke wijze wordt voor elk bestuurslid een plaatsvervanger aangewezen.

Artikel 33. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging van twee-derde der leden noodig.

Artikel 34. De bestuurders genieten geen salaris, doch ontvangen restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verteringen en reiskosten.

Artikel 35. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door de leden wordt benoemd. Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel 36. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de algemeene vergadering, die eene commissie uit haar midden daarmede kan belasten.

Vergaderingen, rekening en verantwoording, stemrecht.

Artikel 37. Jaarlijks worden vier algemeene vergaderingen gehouden, in de eerste veertien dagen van elk kwartaal.

In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en liquidatie gehouden over het afgelopen kwartaal.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering, als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

Artikel 38. Buiten de benoemingen van bestuurders en den boekhouder, is de eerste jaarvergadering bestemd voor het doen van rekening en verantwoording door den penningmeester over het afgelopen dienstjaar.

De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur, in overeenstemming met het Wetboek van Koophandel, te bepalen.

Eene commissie door en uit de leden te benoemen onderzoekt de rekening en brengt omtrent hare bevinding verslag uit. De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

Artikel 39. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel 40. Elk lid kan zich door een medelid ter vergadering doen vertegenwoordigen.

Niemand kan als lasthebber voor meer dan één lid optreden.

Artikel 41. De leden stemmen hoofdelijk, over zaken mondeling, over de keus van personen bij ongeteekende briefjes.

Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekke meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming.

Geeft ook deze geen vereischte meerderheid dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde of voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde.

Bij staking der stemmen beslist het lot.

Artikel 42. Van het verhandelde in de vergaderingen wordt door den secretaris aantekening gehouden.

Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen en, na goedgekeurd te zijn, door den voorzitter en hem geteekend.

Ontbinding en vereffening.

Artikel 43. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, wanneer minstens twee derden der leden daartoe besluiten.

Artikel 44. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Wijziging der statuten.

Artikel 45. Dadelijk na aflossing der schuld, in artikel 10 bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel 46. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen, dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepen vergadering waarin minstens twee-derde der leden vertegenwoordigd is.

Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moet bij onvoldoend aantal vertegenwoordigde leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen bij gewone meerderheid.

Artikel 47. Voor zoover daarvan bij dezen statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer 227), zooals zij is aangevuld bij de wet van den zevenden Mei achttienhonderd acht en zeventig (*Staatsblad* nummer 41.)

Waarvan deze akte in minuut opgemaakt, werd verleden te Garijp, in de herberg van Kielstra, op den in het hoofd gemelden dag, in tegenwoordigheid van den heer Yme Ottos Faber, kassier en fabrikant te Harlingen en Izaäk de Vries, notarisklerk te Hardegarijp woonachtig, beiden mij notaris bekend, als getuigen.

Onmiddellijk na voorlezing werd deze akte ondertekend door de comparanten, met uitzondering van Thomas Melles Pepesma, die verklaard had zijnen naam niet te kunnen teekenen, omdat hij het niet geleerd had, door de getuigen en mij notaris.

R. R. Wijmenga, L. F. v. d. Laan, G. J. Hoekstra, Eelke E. Boonstra, K. R. Boonstra, J. T. Jacobi, J. Wijmenga R.Bz., R. S. Algra, W. D. v. d. Wier, H. P. Bosma, P. R. Algra, P. R. Paulusma, E. E. Boonstra, D. D. Koopmans, U. D. v. der Wier, L. H. Hoekstra, J. J. Tjepkema, T. O. Smedes, R. T. Wijmenga, S. E. Hoogstins, A. J. Bakker, P. H. Bosma, H. J. Kielstra, J. R. Wijmenga, B. B. Elverdink, H. R. v. d. Lei, S. R. Paulusma, Jan J. Mulder, S. P. Talsma, A. S. Boonstra; Y. O. Faber, I. De Vries, S. de Jong.

Geregistreerd te Hardegarijp een Februari 1800 drie en negentig, deel 86, folio 149 verso, vak 5; vijf bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent, f 1,20. De ontvanger, *de Wijn.*